

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. GRUODŽIO 29 D. NUTARIMO NR. 1486 „DĖL NAUJŲ DRAUSTINIŲ ĮSTEIGIMO IR DRAUSTINIŲ SĄRAŠŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO (PROJEKTAS NR. 1), DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2015 M. BALANDŽIO 15 D. NUTARIMO NR. 387 „DĖL GRŪŽIŲ, PELENIŲ, ROMAINIŲ AŽUOLYNO, SUKTIŠKIŲ IR VILKIAUŠIO VALSTYBINIŲ BOTANINIŲ-ZOOLOGINIŲ DRAUSTINIŲ IR VAINAIČIŲ TYRO VALSTYBINIO TELMOLOGINIO DRAUSTINIO ĮSTEIGIMO, RIBŲ PLANŲ IR NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO (PROJEKTAS NR. 2) IR DĖL LYGIARAIŠČIO VALSTYBINIO TELMOLOGINIO DRAUSTINIO RIBŲ PLANO IR NUOSTATŲ PATVIRTINIMO (PROJEKTAS NR. 3)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Aplinkos ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta <i>2025-09-08</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendinamas programa	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

siekiamą sudaryti sąlygas užbaigti buveinių apsaugai svarbių teritorijų steigimo procesą, užtikrinti veiksmingą Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir saugomų rūšių apsaugą, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ plėtrą, siūloma išplėsti Grūžių valstybinio botaninio-zoologinio draustinio ir Lygiaraisčio valstybinio telmologinio draustinio ribas.

Išplėtus Grūžių valstybinio botaninio-zoologinio draustinio ribas plotas padidėtų 174,11 ha.

Išplėtus Lygiaraisčio valstybinio telmologinio draustinio ribas plotas padidėtų 302,8 ha.

Projektai prisidės prie Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūroje Nr. 2018/2059 dėl Direktyvos 92/43/EEB neįgyvendinimo nurodytų trūkumų, susijusių su Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų steigimu, šalinimo.

Šiuo metu tik dalis vietovės Grūžių apylinkių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos **kriterijus**, ir dalis buveinių apsaugai svarbios teritorijos Grūžių miško **patenka į Grūžių valstybinį botaninį-zoologinį draustinį**. Siekiant užtikrinti tinkamą minėtų teritorijų apsaugą, siūloma jas įtraukti į Grūžių valstybinį botaninį-zoologinį draustinį ir nauja redakcija išdėstyti draustinio nuostatus, papildant juos apsaugos ir tvarkymo reikalavimais, skirtais draustinio teritorijoje nustatytoms naujoms vertybėms.

Siekiant užtikrinti buveinių apsaugai svarbios teritorijos Astruvkos miško tinkamą apsaugą, siūloma **praplėsti Lygiaraisčio valstybinio telmologinio draustinio ribas**, apimant visą minėtos teritorijos plotą, patvirtinti draustinio nuostatus.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma:

- 1. Projektas Nr. 1** – pakeisti valstybinių draustinių sąrašą, patikslinant plečiamų draustinių plotus, saugomų objektų sąrašą, atlikti kitus redakcinius pakeitimus.
- 2. Projektas Nr. 2:**
 - pakeiti **Grūžių valstybinio botaninio-zoologinio draustinio ribas**, siūloma plėsti palei buveinių apsaugai svarbios teritorijos Grūžių miško ir dalies vietovės Grūžių apylinkių ribas.
 - šiaurės rytinėje teritorijos dalyje prie draustinio **prijungti besiribojančias miško kvartalo dalis**. Į jas patenka buveinių apsaugai svarbios teritorijos Grūžių miško dalys, buvusios už draustinio ribų;

- rytinėje teritorijos dalyje prie draustinio **prijungti miško kvartalus**. Į juos patenka vietovės Grūžių apylinkių dalys, buvusios už draustinio ribų. Jose kartografuota Europos Bendrijos svarbos natūrali buveinė 9020 **Plačialapių ir mišrūs miškai ir qžuolinio skaptuko bei akiuotojo satyro radavietės*;
 - pietinėje teritorijos dalyje prie draustinio **prijungti miško kvartalą ir jų dalis**, buvusias už draustinio ribų. Į jas patenka vietovės Grūžių apylinkių dalys, kartografuotos Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės 9020 **Plačialapių ir mišrūs miškai, mažojo erelio rėksnio maitinimosi vieta*;
 - vakarinėje teritorijos dalyje prie draustinio **prijungti miško kvartalų dalis**, į kurias patenka buveinių apsaugai svarbios teritorijos Grūžių miško dalys, buvusios už draustinio ribų. Jose kartografuota Europos Bendrijos svarbos natūrali buveinė 9020 **Plačialapių ir mišrūs miškai ir fiksuotos saugomų drugių rūšių – akiuotojo satyro, didžiojo auksinuko, baltajuosčio melsvio, tamsiosios šaškytės – radavietės, rudakio satyriuko paplitimo arealas*;
 - šiaurės vakarinėje dalyje prie draustinio **prijungti miško kvartalo dalį**, kurioje kartografuotos Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės 9020 **Plačialapių ir mišrūs miškai*, 9050 *Žolių turtingi eglynai ir 9080 *Pelkėti lapuočių miškai*, taip pat *fiksuotas saugomos rūšies rudakio satyriuko paplitimo arealas*. Prie draustinio prijungiamoje teritorijoje yra kultūros paveldo vertybė – Vaškų žydų žudynių vieta ir kapas I (u. o. k. 37520);
 - draustinio ribą visur patikslinti siekiant aiškumo, priderinti prie aiškių orientyrų – žemės sklypų ir miško kvartalų ribų.
 - Miškų grupių keitimo pasiūlymai. Esamame draustinyje šiuo metu nustatyta IIA miškų grupė. Prie draustinio prijungiamuose plotuose šiuo metu nustatyta IV miškų grupė. Siūloma iš IV/40 (ūkiniai miškai) į IIA/51 (draustinių miškai) grupę pervesti 174,1 ha miško (visą prijungiamą teritoriją).
- pakeisti Grūžių valstybinio botaninio-zoologinio draustinio nuostatus ir juos išdėstyti nauja redakcija:
- nustatyti Grūžių valstybinio botaninio-zoologinio draustinio apsaugos ir tvarkymo reikalavimus, steigimo tikslus, išskirtinę vertę, etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo tradicijomis pagrįstus reikalavimus.

3. Projektas Nr. 3:

- pakeiti **Lygiaraisčio valstybinio telmologinio draustinio ribas, siūloma plėsti buveinių apsaugai svarbios teritorijos Astruvkos miško ribomis**.
- visu perimetru aplink draustinį prijungti miško kvartalus ir kvartalų dalis, į kurių teritoriją patenka buveinių apsaugai svarbios teritorijos *Astruvkos miško dalys*, buvusios už draustinio ribų. Juose kartografuotos Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės 9010 **Vakarų taiga ir 91D0 *Pelkiniai miškai*;
 - šiaurės vakaruose prie draustinio **prijungti žemės sklypus**, patenkančius į **Lygiaraisčio pelkės kyšulį**. Į prijungiamą teritoriją patenka buveinių apsaugai svarbios teritorijos Astruvkos miško dalis *su prioritetinėmis* Europos Bendrijos svarbos natūraliomis buveinėmis 7110 **Aktyvios aukštapelkės ir 91D0 *Pelkiniai miškai*;
 - šiaurės rytinės dalies pelkės kyšulyje draustinio **ribą priderinti prie esamos žemėvaldos ribų**.
 - Miškų grupių keitimo pasiūlymai. Esamame draustinyje šiuo metu nustatyta IIA miškų grupė. Prie draustinio prijungiamuose plotuose šiuo metu nustatyta IV miškų grupė. Siūloma iš IV/40 (ūkiniai miškai) į IIA/21 (draustinių miškai) grupę pervesti 300,1 ha miško (beveik visą prijungiamą teritoriją) ir IIA miškų grupei priskirti tris 3,4 ha ploto miško sklypus (28 kv. 24, 25 skl. ir 30 kv. 17 skl.), kuriuose miško grupė nenustatyta, bet ten valstybiniame miškų ūkio paskirties žemės sklype yra pelkė.
- pakeisti Lygiaraisčio valstybinio telmologinio draustinio nuostatus ir juos išdėstyti nauja redakcija:
- nustatyti Lygiaraisčio valstybinio telmologinio draustinio apsaugos ir tvarkymo reikalavimus, steigimo tikslus, išskirtinę vertę, etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo tradicijomis pagrįstus reikalavimus.

Žemės ūkio paskirties žemė. Neplanuojama, kad, patvirtinus ribų planus ir specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, žemės ūkio veiklos subjektai, kurių valdoms bus nustatyti nauji žemės ūkio veiklos apribojimai, gaus mažesnes pajamas iš žemės ūkio veiklos.

Miškų ūkio paskirties žemė. Patvirtinus draustinių ribų planus, kompensacijos už ūkinės veiklos apribojimus galėtų kreiptis privačių miškų savininkai, kurių sklypuose siūloma keisti miškų grupę iš IV (ūkinių miškų) į IIA (specialios paskirties ekosistemų apsaugos miškų) miškų grupę. Kompensacijos gali būti vienkartinės arba kasmetinės, jų dydis apskaičiuojamas individualiai kiekviename miško sklype. Kompensuojami pajamų netekimo nuostoliai.

Atsižvelgiant į miškų grupių keitimo pasiūlymus, atlikti **Grūžių valstybinio botaninio-zoologinio draustinio** medynų pirmo ardo tūrių verčių skaičiavimai kiekvienam taksaciniam miško žemės sklypui pagal žemės nuosavybę (163 miško sklypų ar jų dalių, iš jų: 12 – laisvoje valstybinėje žemėje, 58 – privačioje žemėje, 93 – valstybinėje žemėje). Įvertinta medynų, kurių vyraujančios medžių rūšys pasieks minimalų pagrindinio miško kirtimo amžių pagal siūlomus miško grupių keitimus, tūrių bendra vertė sudaro 3,11 mln. Eur. 2024–2033 metų laikotarpiu medynų tūrių bendra vertė sudaro 856,2 tūkst. Eur (iš jų: 46,4 tūkst. Eur – laisvos valstybinės žemės, 146,8 tūkst. Eur – privatūs, 663,0 tūkst. Eur – valstybiniai).

Atsižvelgiant į miškų grupių keitimo pasiūlymus, atlikti **Lygiaraisčio valstybinio telmologinio draustinio** medynų pirmo ardo tūrių verčių skaičiavimai kiekvienam taksaciniam miško žemės sklypui pagal žemės nuosavybę (285 miško sklypų ar jų dalių, iš jų: 274 – valstybinėje žemėje, 8 – privačioje žemėje, 3 – laisvoje valstybinėje žemėje). Įvertinta medynų, kurių vyraujančios medžių rūšys pasieks minimalų pagrindinio miško kirtimo amžių pagal siūlomus miškų grupių keitimus, tūrių bendra vertė sudaro 6,18 mln. Eur. 2024–2033 metų laikotarpiu medynų tūrių bendra vertė sudaro 1,08 mln. Eur (iš jų: 1,06 mln. Eur – valstybinėje žemėje, 13,13 tūkst. Eur – privačioje žemėje, 1,16 tūkst. Eur – laisvoje valstybinėje žemėje).

Medynų vertė, nuo kurios 10 metų gali būti apskaičiuojamos ir mokamos kasmetinės kompensacijos privataus miško savininkams, – 159,59 tūkst. Eur. Nuo 2024 m. liepos 1 d. apskaičiuojant kasmetinės kompensacijos dydį turi būti taikoma minimali 3,5 proc. palūkanų norma, teoriškai **metinis kompensacijų poreikis – apie 5 586 Eur**. Planuojama, kad poreikis mokėti kompensacijas atsirastų nuo 2026 m. Nuo 2025 m. numatoma, kad vienkartinės kompensacijos bus išmokamos iš pažangos priemonėje Nr. 02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“ numatytų ES struktūrinių fondų lėšų.

STEBĖSENA

Draustiniuose saugomų vertybių būklės stebėseną vykdys Valstybinė saugomų teritorijų tarnybos paskirtos saugomų teritorijų direkcijos Valstybinėje aplinkos monitoringo programoje nustatyta tvarka ir periodiškumu. Stebėsenos duomenys parodys, ar saugomų vertybių apsauga draustiniuose veiksminga ir įgyvendinama tinkamai.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektai teikti derinti Finansų ministerijai, Kultūros ministerijai, Susisiekimo ministerijai, Teisingumo ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Kultūros paveldo departamentui, Pasvalio rajono savivaldybės administracijai, Širvintų rajono savivaldybės administracijai, Valstybinė miškų tarnybai, Valstybinė saugomų teritorijų tarnybai, VĮ Valstybinių miškų urėdijai.

Kultūros ministerija, Susisiekimo ministerija, Žemės ūkio ministerija, Kultūros paveldo departamentas, Pasvalio rajono savivaldybės administracija ir Finansų ministerija pastabų ir pasiūlymų neturėjo.

Teisingumo ministerija pateikė pastabas ir pasiūlymus.

Širvintų rajono savivaldybės administracija, Valstybinė miškų tarnyba, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, VĮ Valstybinių miškų urėdija per nustatytą terminą išvadų nepateikė.

Teisingumo ministerijos pateiktos pastabos suderintos darbo tvarka.

Visuomenė buvo informuota apie teritorijų planavimo dokumento rengimą, galimybę teikti pasiūlymus ir vėliau susipažinti su pateiktais pasiūlymais bei juos pagrindžiančia medžiaga. Taip pat rengti susirinkimai su suinteresuotų institucijų atstovais, į draustinio teritoriją patenkančių seniūnijų seniūnais, vietos gyventojais. Raštu informuoti žemės sklypų savininkai, kurių žemės sklypai patenka į teritorijas, kuriose siūloma keisti naudojimo statusą, atsiranda papildomi žemės ir kito nekilnojamojo turto naudojimo ar ūkinės veiklos apribojimai.

Projektai pataisyti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūlome Projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Ieva Bardauskienė

Ekonomikos politikos grupė, patarėja